

**UCHWAŁA NR L/377/2023
RADY GMINY TURAWA**

z dnia 23 marca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Turawa na lata 2020 – 2025 za rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 pkt ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), Rada Gminy Turawa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Turawa na lata 2020 – 2025 za rok 2022, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Robert Sobczyk

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE TURAWA NA LATA 2020 – 2025 ZA ROK 2022

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025 został przyjęty uchwałą Nr XXIV/135/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 22 października 2020 r. Koordynowanie zadań w ramach Programu oraz monitorowanie efektów tych działań i nadzór nad prawidłowym ich wykonywaniem powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Turawie. Głównymi celami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest poprawa dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do osób i rodzin zagrożonych i doznających przemocy, podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, a także wypracowanie sprawnego i interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Turawa, przede wszystkim osób doznających przemocy w rodzinie, jej sprawców, ale również świadków. W realizacji Programu uczestniczą instytucje, podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy, zajmujący się problemem przemocy w rodzinie i następstwami tego problemu.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy osobom uwikłanym w przemoc, a co za tym idzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

W celu wypracowania sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom doznającym przemocy w rodzinie powołany został Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Turawa, działający na podstawie Uchwały nr XXVIII/96/2020 z dnia 6.04.2020 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zespół ten obecnie składa się z 17 osób – przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych, oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym zadaniem zespołu jest podjęcie czynności mających na celu poprawę sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą.

I. Informacje ogólne

1. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Turawa funkcjonuje na podstawie:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249 z późn. zm.),
- Uchwały Rady Gminy Turawa nr XXIV/135/2020 z dnia 22.10.2020 w sprawie uchwalenia

Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Turawa na lata 2020- 2025,

- Uchwały Rady Gminy Turawa nr XXVIII/96/2020 z dnia 6.04.2020 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

2. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Turawa zostali powołani w skład ZI na podstawie aktów prawnych oraz porozumień zawartych pomiędzy Gminą Turawa reprezentowaną przez Wójta Gminy Turawa a instytucjami lub podmiotami tj.

- Porozumienia nr 11/ZI/2020 zawartego dnia 31.08.2020 r. pomiędzy Gminą Turawa a Caritas Diecezji Opolskiej, ul. Szpitalna 5A w Opolu – 1 osoba,
- Porozumienia nr 5/ZI/2020 zawartego dnia 12.08.2020 r. pomiędzy Gminą Turawa a Stowarzyszeniem „Nasza Zawada”, ul. Luboszycka 43 w Zawadzie – 3 osoby,
- Porozumienia nr 8A/ZI/2020 zawartego dnia 8.20.2020 r. pomiędzy Gminą Turawa a Komendą Miejską Policji w Opolu, ul. Leona Powolnego 1, w Opolu – 3 osoby,
- Porozumienia nr 3/ZI/2020 zawartego dnia 12.08.2020 r. pomiędzy Gminą Turawa a Gminnym Zespołem Ekonomiczno – Administracyjnym Szkół w Turawie – 4 osoby,
- Porozumienia nr 1/ZI/2020 zawartego dnia 11.08.2020 r. pomiędzy Gminą Turawa a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Turawie, ul.Opolska 39c, w Turawie – 3 osoby,
- Porozumienia nr 2/ZI/2020 zawartego dnia 12.08.2020 r. pomiędzy Gminą Turawa a Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie, ul.Opolska 39c, w Turawie – 1 osoba,

Ponadto w ramach wskazania przez Prezesa Sądu Rejonowego w Opolu - kurator zawodowy dla dorosłych i ds. rodzinnych i nieletnich – 2 osoby.

3. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Turawa jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, o których mowa w art.9a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w szczególności przez:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- c) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

II. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W 2022 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących terminach: 24 czerwca 2022 r., 23 czerwca 2022 r., 22 września 2022 r. oraz 21 grudnia 2022 r. Zachowano zatem ustawowy obowiązek organizowania posiedzeń ZI co najmniej raz na kwartał. Przewodniczącą Zespołu jest Pani Joanna Nałęcz (GOPS w Turawie), Zastępcą Przewodniczącego jest Pani Joanna Cieplik – Sokołowska (PSP w Zawadzie) oraz Sekretarzem jest Pani Ewę Borecka (PSP w Turawie).

W ramach posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w 2022 roku:

- omówiono sprawozdanie z przebiegu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego za 2021 r. oraz

planowano bieżącą pracą ZI,

- omawiano przepisy i ich planowaną nowelizację w 2023 r. na podstawie, których funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne, omawiano także propozycje zmiany Regulaminu ZI;
- omawiano podejmowane przez Zespół działania pomocowe, dane statystyczne z realizacji procedur NK,
- omawiano podejmowane przez przedstawicieli instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego działania edukacyjne, profilaktyczne i zaradcze mające na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy,
- omawiano sytuację rodzin zamieszkujących Gminę Turawa, w których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty i zachodziło lub dalszym ciągu zachodzi podejrzenie występowania przemocy w rodzinie,
- z uwagi na pojawiające się przestępstwa popełniane wobec dzieci, w szczególności zagrożenia wynikające z częstotliwości funkcjonowania online, przedstawiano uwagi i spostrzeżenia dotyczące zapobiegania tego typu działaniom oraz konieczność powszechnej edukacji rodziców pod kątem zagrożeń płynących z dostępu dzieci do Internetu,
- podkreślano ważność reakcji służb pomocowych w sprawach związanych z przemocą oraz konieczność edukacji w tym zakresie.

III. Realizacja procedury Niebieska Karta

W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy wobec członków rodziny i zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „ Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie Niebieskiej Karty - formularza A przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty lub ochrony zdrowia.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Turawa powoływał i zwoływał grupy robocze składające się ze specjalistów o różnych kompetencjach. Prace w ramach grup roboczych prowadzone były w zależności od problemów występujących w indywidualnych przypadkach lub wynikających z potrzeb zgłaszanych przez Zespół Interdyscyplinarny. **W 2022 r. funkcjonowało 15 grup roboczych, które łącznie odbyły 34 posiedzenia.**

W 2022 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 8 **Niebieskich Kart** z czego:

Ilość wszczętych procedur NK w 2022r . w Gminie Turawa

L.p.	Podmiot wszczynający procedurę	Ilość wszczętych procedur
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie,	5 procedur
2.	Policja	2 procedury
3.	Ochrona zdrowia	1 procedura

Tabela 1: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Turawie

W 2022r. kontynuowano ponadto działania w ramach 7 procedur wszczętych w 2021 r. 1 procedura „Niebieskiej Karty” równolegle była prowadzona także przez Zespół Interdyscyplinarny powołany w innej gminie.

Osoby objęte działaniami w ramach procedur „Niebieskiej karty” w Gminie Turawa w 2022 r.

L.p.	Rodzaj podjętych działań	Liczba osób/rodzin objętych działaniami
1.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy)	23 osoby (15 kobiet i 8 mężczyzn)
2.	Prowadzenie procedury „Niebieska karta”, w tym ze względu na podejrzenie stosowania: a) przemocy psychicznej b) przemocy fizycznej c) ze względu na problem przemocy seksualnej	15 rodzin 15 rodzin 12 rodzin 1 rodzina
3.	Prowadzenie procedury „Niebieska karta”	53 osoby
4.	Działania prowadzone wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"	27 osób (16 kobiet, 4 mężczyzn, 7 dzieci)
5.	liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty", co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	18 osób (2 kobiety, 16 mężczyzn)

Tabela 2: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Turawie

W 2022 r. **zakończono 7 procedur Niebieskiej Karty z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego jej stosowania** (na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”)

W związku z wszczęciem procedur Niebieskiej Karty, do pracy w danej rodzinie powoływane są tzw. grupy robocze w skład których wchodzi specjaliści różnych instytucji pomocowych. Skład grup roboczych jest zróżnicowany i uzależniony od problematyki występującej w danej rodzinie. Specjaliści zajmujący się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach, zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty, dokonują diagnozy sytuacji rodzinnej wypełniając formularz NK – C z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą oraz formularz NK – D z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. W 2022 r. wypełniono łącznie 16 takich formularzy tj. 8 NK – C i 8 NK-D. Specjaliści tworzą ponadto indywidualne plany działania dla poszczególnych rodzin, w oparciu o które podejmują działania w ramach swoich kompetencji. W ramach podnoszenia tych kompetencji, 4 członków Zespołu Interdyscyplinarnego wzięło udział w szkoleniu „**Zadania gmin i innych instytucji w zakresie pomocy rodzinom/osobom z problemem. Teoretyczne i praktyczne podejście z uwzględnieniem najnowszych zmian legislacyjnych.**” Tematyka szkolenia obejmowała m.in.: współpraca służb w kontekście najnowszych zmian prawnych, możliwe zmiany w Ustawie o Przeciwdziałaniu Przemocy, Zadania ZI i funkcjonowanie grup roboczych w kontekście najnowszych zmian prawnych, sposoby i metody realizacji zadań przez zespół interdyscyplinarny i grupy robocze, instrumenty prawne w rękach

członków zespołów interdyscyplinarnych, teczka dokumentacji zespołu i grupy - wzory obowiązujących dokumentów, kontrola działania ZI - nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przekroczenie vs. niedopełnienie obowiązków służbowych przez członków zespołów i grup roboczych, przemoc seksualna wobec dziecka.

W 2022 r. każdej rodzinie, objętej procedurą Niebieskiej Karty dokonano diagnozy zjawiska przemocy przez powołane grupy robocze, zajmujące się zbieraniem informacji, oceną realnego zagrożenia, weryfikacją zeznań, informowaniem o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej, medycznej itp. Dla każdej osoby dotkniętej przemocą w rodzinie w ramach procedury Niebieskiej Karty opracowany był Indywidualny plan pomocy. Sytuacja rodzin dotkniętych przemocą na bieżąco była monitorowana przez pracowników socjalnych oraz Policję, a sytuacja małoletnich dzieci przez pracowników oświaty.

Na bieżąco prowadzone były działania instytucji mające zapobiegać występowaniu przemocy w ramach procedury Niebieska Karta:

1) Policja - działania podejmowane przez dzielnicowych Komisariatu Policji polegają na systematycznych wizytach sprawdzających stan bezpieczeństwa osób, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informowaniu ich o prawach i możliwościach uzyskania pomocy, przeprowadzaniu rozmów prewencyjnych z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy i informowaniu o konsekwencjach niewłaściwych zachowań.

2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie pozostają w systematycznym kontakcie z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy. Podejmowane przez nich działania mają na celu monitorowanie sytuacji osób i rodzin i sprawdzanie ich stanu bezpieczeństwa. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie prowadzą również rozmowy prewencyjne z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy. Osoby objęte procedurą Niebieskiej Karty mobilizowane są do kontaktu z psychologiem, udziału w grupach wsparcia oraz możliwości udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych. Udzielane było także poradnictwo w zależności od potrzeb osoby lub rodziny. Udzielane jest wsparcie i pomoc zgodnie z oczekiwaniami osób dotkniętych przemocą, a także ukierunkowanie w podejmowanych działaniach. Ponadto, kierowane są zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 par. 1 kk.

3) Placówki oświatowe - działania przedstawicieli szkół i przedszkoli koncentrują się na pomocy dzieciom, a dotyczą pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie porad, konsultacji, obserwacji pod kątem niepokojących zachowań ucznia. Prowadzona jest również współpraca z rodzicami. Ponadto w razie konieczności kierowane są wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny czy zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa dot. znęcania.

4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie - w ramach wsparcia procedur NK motywuje osoby mające problem z alkoholem do utrzymywania abstynencji, do podjęcia terapii odwykowej.

5) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej - kuratorzy nadzorują zachowanie i sposób funkcjonowania osoby skazanej za znęcanie się nad rodziną, przeprowadzają rozmowy prewencyjne, kontrolują przestrzeganie przez skazanego zaleceń sądu dotyczących np. powstrzymywania się od spożywania alkoholu. Dodatkowo sprawdzany jest stan bezpieczeństwa domowników. W przypadku ograniczenia władzy rodzicielskiej nadzór dotyczy kontroli nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej.

W związku z interdyscyplinarnym charakterem pracy z rodziną doświadczającą przemocy, kluczową kwestią jest koordynacja działań różnych podmiotów zaangażowanych w realizację uzgodnionego planu działania.

Działalność Zespołu nadal opiera się na pracy wielu osób, podkreślić jednak należy, iż interdyscyplinarne współdziałanie przedstawicieli służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, daje możliwość głębszego wniknięcia i rozpoznania środowiska rodzinnego oraz pozwala na trafniejsze postawienie diagnozy sytuacji, w jakiej rodzina się znalazła. Instytucje i podmioty starają się maksymalnie wspierać rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w jakich się znalazły, co w efekcie przyczynia się do ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Turawa.